

RAADSINFORMATIEBRIEF – Nr. 2020-037

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum	31 maart 2020
Zaaknummer	Z/19/347628 /INT/20/954013I
Onderwerp	Aanvullende reactie informatieavond 'Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)'
Portefeuillehouders	Carla Koers en Hans Winters
Contactpersoon	A. Sannes/ Jacqueline van der Leij
E-mail	A.sannes@zevenaar.nl/ j.vanderleij@zevenaar.nl
Telefoon	0316595215/ 0316 595 513

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Op 10 maart 2020 heeft een inloopavond plaatsgevonden voor het 'Toets- en afwegingskader grootschalige duurzame energieopwekking (zon en wind)'. De reacties die online en op de avond zelf zijn ingediend hebben wij u middels een eerdere raadsinformatiebrief (nr. 2020-030) op 13 maart 2020 aangeboden. Na de termijn is vanuit de Erfgoedcommissie een reactie ingediend. Deze sturen wij u toe in aanvulling op de eerdere raadsinformatiebrief.

Kernboodschap

Hierbij informeren wij over een nog na de termijn ingediende inhoudelijke reacties van de Erfgoedcommissie.

Context

- ☐ Actueel maatschappelijk onderwerp/probleem
- ☐ Coalitieafspraken
- ☐ Motie/amendement/toezegging
- ☒ Anders, namelijk informatie verstrekken

Inhoudelijke boodschap

De ingekomen reactie is als bijlage bij deze RIB gevoegd.

Communicatie en vervolgproces

Communicatie

N.v.t.

Vervolgproces

Het toets- en afwegingskader wordt behandeld in de eerstvolgende commissie Ruimte en aan uw raad ter vaststelling voorgelegd op de eerstvolgende raadsvergadering.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Zevenaar, 7

Danielle Jansen
wnd. Secretaris

Lucien van Riswijk
burgemeester

Bijlagen

1. INK/20/953999: ingekomen reactie Erfgoedcommissie

Reactie Erfgoedcommissie Toets- en afwegingskader Grootschalige duurzame energieopwekking dd 11 februari 2020

Met interesse hebben wij kennis genomen van het Toetsingskader van de gemeente Zevenaar. Vanwege de impact van de energietransitie op het landschap omarmen wij het streven te komen tot een afwegingskader. Van de erfgoedcommissie zijn Werner Weijkamp en Sandra Schuit aanwezig geweest bij de eerste avond in april 2019 die voor bewoners en betrokkenen is georganiseerd. Wij konden helaas niet aanwezig zijn bij de presentatie van het definitieve kader op 10 maart 2020. Daarom geven wij u langs deze weg onze overwegingen mee.

Status notitie Wij zijn ons bewust van de urgentie, nu ook de Regionale Energiestrategie in de maak is voor de regio Arnhem-Nijmegen. Dat neemt niet weg dat wij betreuren niet in de gelegenheid te zijn geweest te reageren op het concept-kader. In het kader zien wij een aantal interessante gedachten, maar het is naar ons oordeel nog onvoldragen. Het landschap wordt in Nederland slecht beschermd en vereist daarom zorgvuldigheid wat door urgentie niet in het gedrang mag komen.

Relatie met ander beleid en maatregelen Het zou goed zijn om in het kader uit te dragen dat de gemeente projecten op het gebied van energiebesparing en goede isolatie van gebouwen actief stimuleert, en de relatie te leggen met haar Warmtevisie. Alles wat je bespaart hoef je niet op te wekken en een warmtenet ligt onder de grond en doet geen aanslag op het landschap.

Relatie met buurgemeenten Duiven en Westervoort Geadviseerd wordt om het kader, evenals de RES-afspraken, met de buurgemeenten af te stemmen. Deze gemeenten liggen immers in hetzelfde Liemers-landschap en aan dezelfde hoofdinfrastructuur A12/A15.

Focus op zonne- en windenergie We zijn ons bewust van de keuze die gemaakt is om uit te gaan van opwekking door zonne- en windenergie. Toch lijkt naast deze de keuze voor waterenergie voor de gemeente Zevenaar logisch en wenselijk. Zevenaar ligt tussen de Rijn, het Pannerdens kanaal en de IJssel. Ook al staat waterenergie nog in de kinderschoenen, pilots helpen de transitie verder en passen zeker in het landschap. De gemeente zou zich met partner Waterschap Rijn en IJssel ten doel kunnen stellen de kennis en ontwikkeling hiervan een impuls te geven.

Minimaal op te nemen op p.6 is de volgende tekst: *De komst van nieuwe technieken, de Regionale Energiestrategie, actualisatie van het provinciaal beleid en de Omgevingswet zijn ontwikkelingen die mogelijk leiden tot aanpassing of aanvulling van het kader.* Nu wordt alleen een eventuele aanpassing van beleidskaders van hogere overheden genoemd.

Onderscheid proceseisen en locatie-eisen Wenselijk zou zijn een duidelijk onderscheid tussen voorwaarden ten aanzien van het proces en ten aanzien van de locatie. Zie ter inspiratie hoofdstuk 3 in <https://www.apeldoorn.nl/ter/fl-afwegingskader-zonneparken>

Ladder duurzame energie Zorgvuldig afwegen van geschikte locaties is makkelijker wanneer gebruik gemaakt wordt van een ladder duurzame energie. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in 3 soorten locaties: 1. op daken; 2. binnen bebouwd gebied; 3. In het landschap. Deze hiërarchie maakt duidelijk dat zonnevelden op goede agrarische gronden een laatste stap zijn.

Clustering Het buitengebied bestaat voornamelijk uit open agrarisch landschap en rivierengebied. De impact van windturbines en zonnevelden is hier groot. Wij steunen de keuze van de gemeente om te clusteren, en zo een verrommeling van het landschap te beperken. Voor de locatiekeuze is visie echter onontbeerlijk. Het benoemen van 7 landschapstypen volstaat niet als daar geen waardering

aan verbonden wordt. Door aan te willen sluiten bij toevallig ontstane productielocaties oogt de verzameling voorkeursgebieden nu willekeurig. In het kader is de tering naar de nering gezet. Op deze manier maakt het kader nieuw beleid van verrommeling tegen wil en dank en dat is jammer. Sommige initiatieven zoals de windturbines bij Angerlo heeft de gemeente terecht maar vergeefs proberen te weren. Beschouw ze als bedrijfsongeval en niet als voorkeursgebied. Ook de rode cirkel in het Broek is moeilijk te begrijpen als voorkeursgebied.

Leer van geschiedenis. Ons landschap is door mensenhanden ontgonnen, denk aan het veenweidegebied dat zonder turfstekers niet was ontstaan. Nu is er aanleiding deze oude kennis voor nieuwe doelen te benutten, en zo een nieuwe en interessante laag aan de geschiedenis toe te voegen, samen met grondeigenaren en gebruikers. De energietransitie is de nieuwe ontginningsopgave. Het benoemen van een energie-ontginningsgebied in overleg met buurgemeenten zou een betere vorm zijn van de kaart met voorkeursgebieden. Wij raden u aan hieraan een hoofdstuk te wijden; een landschapsarchitect kan u van advies dienen. Voor deze ontginningsopgave liggen de stedelijke zone, met name ter weerszijden van de A12, de directe omgeving van de afvalverwerkingscentrale van Duiven en mogelijk de locatie bij het Pannerdens kanaal het meest voor de hand. Bij deze opgave zijn landschapsontwikkeling en meervoudig ruimtegebruik vereisten naast energie-opwek, zoals door u terecht wordt bepleit. Aandacht vraagt daarbij de kwestie van grondspeculatie.

Maat en schaal De subsidieregels voor duurzame energie stimuleren de hoogste windturbines en de grootste en dichtst bebouwde zonnenvelden. In het kader wordt dit als voldongen feit geaccepteerd, zeker voor wat betreft de windturbines. In het afwegingskader hoort de impact van verschillende energie-opwekkers beoordeeld te worden in relatie tot de draagkracht van het landschap. Het is mogelijk dat met meer kleinere turbines, die nog enige relatie hebben met hun omgeving, een interessanter nieuw landschap ontstaat. Het is mogelijk dat verschillende kleinere zonnenvelden een aantrekkelijker landschap genereren dan een aaneengesloten complex van 40 hectare of groter. Wij adviseren u daarom aandacht te schenken aan maat en schaal.

Namens de erfgoedcommissie, Sandra Schuit en Werner Weijkamp, 17 maart 2020